



**LIETUVOS STATISTIKOS DEPARTAMENTO  
GENERALINIS DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS  
DĖL STATISTIKOS DARBO (TYRIMO) METODIKOS ARBA APRAŠO RENGIMO  
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2018 m. gegužės 29 d. Nr. DĮ-124  
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 4 punktu bei Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinančiu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL 2009 L 87, p. 164), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/759 (OL 2015 L 123, p. 90),

tvirtinu Statistikos darbo (tyrimo) metodikos arba aprašo rengimo tvarkos aprašą (pridedama).

Generalinė direktorė

Vilija Lapėnienė



PATVIRTINTA  
Lietuvos statistikos departamento  
generalinio direktoriaus  
2018 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. DĮ-124

## **STATISTIKOS DARBO (TYRIMO) METODIKOS ARBA APRAŠO RENGIMO TVARKOS APRAŠAS**

### **I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Statistikos darbo (tyrimo) metodikos arba aprašo rengimo tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) nustato statistikos darbo (tyrimo) metodikos arba aprašo (toliau – metodika) rengimo, svarstymo, derinimo, tvirtinimo, skelbimo ir atnaujinimo tvarką.

2. Metodikoje nurodoma statistikos darbo (tyrimo) tikslas, statistinių duomenų šaltiniai, statistinių duomenų rinkimo ir jų apdorojimo būdai, statistinių rodiklių skaičiavimo procedūros, joje turi būti aprašytos visos statistikos darbo (tyrimo) atlikimo sąlygos ir atliekamų veiksmų eiga. Jei metodinis dokumentas nėra aprašytas pagal visus metodikai keliamus reikalavimus, negali atitikti schemos, struktūros arba tyrimas atliekamas ne statistiniais metodais (pvz.: nacionalinės sąskaitos, mokėjimų balansas) jis vadinamas aprašu.

3. Metodikas rengia Lietuvos statistikos departamentas ir kitos oficialiąją statistiką tvarkančios įstaigos. Tvarkos aprašas yra rekomendacinio pobūdžio rengiant Lietuvos banko metodikas.

### **II. SKYRIUS TEISĖS AKTAI**

4. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 4 punktu. Rengiant, svarstant, derinant, tvirtinant, skelbiant ir atnaujinant metodiką vadovaujama tvarkos aprašu.

5. Skirtingų statistikos sričių metodikos rengiamos atsižvelgiant į atitinkamą statistikos sritį reglamentuojančius Europos Sąjungos (ES) ir Lietuvos Respublikos teisės aktus.

### **III. SKYRIUS METODIKOS PROJEKTO RENGIMAS**

6. Rengėjas metodiką rengia atsižvelgdamas į statistikos darbo (tyrimo) specifiką.

7. Rengiamoje metodikoje turi būti aprašyta: bendrosios nuostatos, tikslas, pagrindinės sąvokos, teisinis pagrindas, taikomi klasifikatoriai, tiriamoji visuma (populiacija), elementų aprėptis, skaičiuojami (vertinami) parametrai, taikomi metodai, statistinių duomenų šaltiniai, duomenų surinkimas ir apdorojimas, statistinių duomenų ir statistinės informacijos kokybės užtikrinimas, statistinių duomenų ir statistinės informacijos konfidencialumo užtikrinimas ir asmens duomenų tvarkymas statistikos tikslais, statistinių rodiklių (įverčių) ir jų paklaidų skaičiavimo formulės ir kiti teoriniai paaiškinimai, naudojamos kompiuterių programos, kiti specifiniai aspektai, statistinės informacijos sklaida, naudotos literatūros sąrašas, priedai bei baigiamosios nuostatos. Rekomendacijos metodikos rengimui pateikiamos tvarkos aprašo priede.

### **IV. SKYRIUS METODIKOS PROJEKTO SVARSTYMAS, DERINIMAS, TVIRTINIMAS IR METODIKOS SKELBIMAS**

8. Lietuvos statistikos departamento Metodinės komisijos (toliau – Metodinė komisija) sekretorius kiekvienų metų spalio mėnesį kreipiasi oficialiu raštu į kitas oficialiąją statistiką tvarkančias įstaigas prašydamas iki lapkričio 30 d. pateikti metodikų, kurių projektus planuojama parengti ir pateikti Metodinei komisijai svarstyti ateinančiais metais, sąrašą bei numatomą (pageidaujama) metodikos projekto pateikimo Metodinei komisijai datą.

9. Metodinės komisijos sekretorius iki gruodžio 10 d. parengia ir Metodinės komisijos posėdyje pristato preliminarų metinį metodikų svarstymo planą.

10. Metinį statistikos darbų (tyrimų) metodikų arba aprašų svarstymo planą tvirtina Metodinės komisijos pirmininkas.

11. Preliminarus kitų oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų metinis metodikų svarstymo planas paskelbiamas Statistikos forume (forum.stat.gov.lt).

12. Lietuvos statistikos departamento parengtas metodikos projektas Metodinei komisijai teikiamas svarstyti kartu su pirminiams statistiniams duomenims surinkti skirtu statistiniu formuliariu.

13. Kitų oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų parengti metodikų projektai, kartu su pirminiams statistiniams duomenims surinkti skirtais statistiniais formuliariais (ištestuotais respondentų), teikiami aprobuoti Metodinei komisijai oficialiu raštu.

14. Lietuvos statistikos departamento metodikos projektas, pataisytas atsižvelgus į Metodinės komisijos pastabas, derinamas su Lietuvos statistikos departamento darbuotojais, kurie teisės aktų nustatyta tvarka vizuoja įsakymų projektus, bei metodikos oponentu (-ais), Metodinės komisijos posėdžio sekretoriumi ir pirmininku.

15. Kitų oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų parengti metodikos projektai, pataisyti atsižvelgus į Metodinės komisijos pastabas, derinami su Lietuvos statistikos departamento statistikos skyrių darbuotojais, atsakingais už atitinkamą statistikos sritį, metodikos oponentu (-ais), Metodinės komisijos posėdžio sekretoriumi ir pirmininku. Lietuvos statistikos departamento oficialiu atsakomuoju raštu užbaigiama metodikos projekto derinimo procedūra.

16. Ginčytinus klausimus dėl metodikos projekte vartojamų sąvokų, metodikos rengėjas suderina su įstaigos Terminijos komisija.

17. Lietuvos statistikos departamento parengto metodikos projekto derinimo procedūros turi būti pradėtos per 2 savaites ir baigtos ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo pritarimo Metodinėje komisijoje. Metodikos projekto derinimo procedūrą stebi Metodinės komisijos sekretorius.

18. Suderintas Lietuvos statistikos departamento parengtas metodikos projektas teikiamas tvirtinti Lietuvos statistikos departamento generaliniam direktoriui.

19. Galutiniai suderinti kitų oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų metodikų projektai teikiami tvirtinti įstaigų nustatyta tvarka.

20. Patvirtintos metodikos teikiamos skelbti Oficialiosios statistikos portale (osp.stat.gov.lt) ir, jei reikia, kitų oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų interneto svetainėse.

## **V. SKYRIUS METODIKOS ATNAUJINIMAS**

21. Metodiką privaloma atnaujinti pasikeitus informacijai, aprašytai pagal tvarkos aprašo 7 punkte pateiktus metodikos turinio punktus. Esant pakeitimams, turintiems įtakos galutiniams rezultatams (įverčių reikšmėms, jų tikslumui, struktūrai), Metodinei komisijai teikiamas svarstyti atnaujintos metodikos projektas. Jei pakeitimų nedaug ir jie neturi įtakos galutiniams rezultatams bei Metodinės komisijos paskirtas (-i) oponentas (-ai) neturi esminių pastabų atnaujintam metodikos projektui, jis teikiama Metodinei komisijai ne svarstyti, o susipažinti (informacijai).

22. Atnaujinamos metodikos projektas pateikiamas su pažymėtais pakeitimais (*MS Word* funkcija „Sėkti keitimus“).

23. Atnaujintos metodikos projektas svarstomas, derinamas, tvirtinamas ir metodika skelbiama tvarkos aprašo 12–20 punktuose nustatyta tvarka.

## **VI. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

24. Pasikeitus šiame tvarkos apraše nurodytiems teisės aktams, taikomos galiojančios šių teisės aktų redakcijų nuostatos.

---



Statistikos darbo (tyrimo) metodikos  
arba aprašo rengimo tvarkos aprašo  
priedas

(Rekomenduojamas metodinio dokumento turinys)

## STATISTIKOS DARBO (TYRIMO) METODIKOS ARBA APRAŠO PAVADINIMAS

### I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Trumpai nurodoma metodikos paskirtis, aprašomas metodikos turinys. Įvardijami pagrindiniai statistikos darbo (tyrimo) etapai, nurodomi esminiai metodologiniai ir organizaciniai pasikeitimai.

### II. SKYRIUS TIKSLAS

2. Paaiškinamas statistikos darbo (tyrimo) tikslas.
3. Nurodomi pagrindiniai statistinės informacijos vartotojai.
4. Tiriamasis laikotarpis.

### III. SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

5. Metodikoje vartojamos pagrindinės statistinių rodiklių ir vartojamų terminų sąvokos dėstomos viename punkte kaip papunkčiai abėcėlės tvarka, sąvokų pavadinimai rašomi paryškintuoju šriftu, pvz.:

„5. Statistiniame tyrime vartojamos sąvokos:

5.1. **Infliacija** – piniginio vieneto perkamosios galios mažėjimas, pasireiškiantis ilgalaikiu vidutinio bendrojo kainų lygio kilimu.

5.2. **Kainų indeksas** – santykinis rodiklis, rodantis kainų pokytį per tam tikrą laikotarpį.“

Jeigu metodikoje vartojamos sąvokos apibrėžtos kituose teisės aktuose, pakanka nurodyti tuos teisės aktus (pvz., „Kitos metodikoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos statistikos įstatyme vartojamas sąvokas“). Prireikus įsivedamas sąvokos trumpinys, kuris toliau bus naudojamas visoje metodikoje (pvz., „**Vartotojų kainų indeksas (VKI)** – <...>“). Tokiu atveju skyrių pavadinti „**PAGRINDINĖS SĄVOKOS IR SUTRUMPINIMAI**“. Pirmenybė teikiama lietuviškiems terminams ir sąvokoms, taip pat Lietuvos Respublikos terminų banke teikiamiems terminams.

### IV. SKYRIUS TEISINIS PAGRINDAS

6. Remiantis teisės aktų hierarchija konkretų statistikos darbą (tyrimą) reglamentuojantys ir su juo susiję teisės aktai išvardijami tokia tvarka: ES teisės aktai, Lietuvos Respublikos įstatymai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai ir kiti teisės aktai (Lietuvos Respublikos statistikos įstatymo, Oficialiosios statistikos darbų programos nurodyti nereikia), pvz.:

„6.1. Statistinių tyrimą reglamentuojantys teisės aktai:

6.1.1. 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 452/2008 dėl švietimo ir mokymosi visą gyvenimą statistikos rengimo ir plėtotos (OL 2008 L 145, p. 227);

6.1.2. 1998 m. gegužės 19 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1165/98 dėl trumpojo laikotarpio statistikos (OL 2004 m. specialusis leidimas, 13 skyrius, 20 tomas, p. 291), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2012 m. gegužės 31 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 461/2012 (OL 2012 L 142, p. 26);

6.1.3. Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymas;

6.1.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 16 d. nutarimas Nr. 569 „Dėl Lietuvos Respublikos makroekonominės ir su ja susijusios statistikos rengimo“.

6.2. Teisės aktai, susiję su statistiniu tyrimu:

6.2.1. 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo (OL 2004 m. specialusis leidimas, 14 skyrius, 1 tomas, p. 196), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 21 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 2016/2066 (OL 2016 L322, p. 1);

6.2.2. Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymas.“

Metodikoje nurodant Lietuvos Respublikos teisės aktą, išskyrus įstatymą, arba teikiant nuorodą į kitu teisės aktu patvirtintus nuostatus, taisykles, programą ir pan., nurodomas teisės aktą priėmusio subjekto (-ų) pavadinimas (-ai), teisės akto priėmimo data, teisės akto rūšis, teisės aktą priėmusio subjekto (-ų) suteiktas numeris, visas teisės akto pavadinimas (antraštė), o jo oficialaus paskelbimo šaltinis nenurodomas. Jeigu buvo pakeistas teisės akto pavadinimas (antraštė), teikiant teisės akto nuorodą, rašomas naujasis teisės akto pavadinimas (antraštė). Jei metodikos tekste kelis kartus kartojama nuoroda į tą patį teisės aktą, jo pavadinimas (antraštė) neberašoma. Tekste kartojant nuorodą į tuos pačius nuostatus, taisykles, programą ir pan., skliaustuose turi būti nurodoma, kad toliau rašomas tik nuostatų, taisyklių, programos ir pan. pavadinimas arba trumpinys.

## **V. SKYRIUS TAIKOMI KLASIFIKATORIAI**

7. Nurodomi statistikos darbe (tyrime) naudojami klasifikatoriai.

Reikia išvardyti tik tuos klasifikatorius, kurie susiję su skelbiama statistine informacija, o ne naudojami organizuojant statistikos darbą (tyrimą) (pvz., nereikėtų nurodyti Ūkio subjektų būklių, Nuosavybės formų klasifikatorių ir kt.).

Jei klasifikatorius yra tvirtinamas Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus ar kitos įstaigos vadovo, nurodoma įsakymo ar kito teisės akto, kuriuo jis patvirtintas, data, numeris, pavadinimas (antraštė) ir vieta, kur jį galima rasti internete (pvz., „Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius (EVRK 2 red.), patvirtintas Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“. EVRK 2 red. paskelbtas Oficialiosios statistikos portale [osp.stat.gov.lt](http://osp.stat.gov.lt) → Klasifikatoriai“).

Jei klasifikatorius yra reguliariai atnaujinamas, tada teisės aktas, kuriuo jis patvirtintas, nenurodomas (pvz., „Produktų, gaminių ir paslaugų klasifikatorius (PGPK), paskelbtas Oficialiosios statistikos portale [osp.stat.gov.lt](http://osp.stat.gov.lt) → Klasifikatoriai“).

Jei klasifikatorius nėra tvirtinamas, nurodoma tik vieta, kur jį galima rasti internete (pvz., „Individualaus vartojimo išlaidų pagal paskirtį klasifikatorius (COICOP – *Classification of Individual Consumption Purpose*), paskelbtas Oficialiosios statistikos portale [osp.stat.gov.lt](http://osp.stat.gov.lt) → Klasifikatoriai“). Jei visi išvardyti klasifikatoriai skelbiami toje pačioje vietoje internete, tada nuoroda nekartojama prie kiekvieno klasifikatoriaus atskirai, o pateikiama pirmame skyriaus punkte



(pvz., „Tyrimė naudojami klasifikatoriai skelbiami Oficialiosios statistikos portale osp.stat.gov.lt → Klasifikatoriai“), o klasifikatoriai pateikiami papunkčiuose.

Jeigu statistikos darbe (tyrime) naudojama kokia nors klasifikacija, randama tik, pvz., Europos Sąjungos statistikos tarnybos (Eurostato) parengtame vadove, ją reikėtų pateikti kaip metodikos priedą. Jei klasifikatorius yra gan didelis, įrašomas jo pavadinimas, vadovo pavadinimas ir pateikiama vieta kur jį galima rasti internete.

## **VI. SKYRIUS**

### **TIRIAMOJI VISUMA (POPULIACIJA), ELEMENTŲ APRĖPTIS, SKAIČIUOJAMI (VERTINAMI) PARAMETRAI**

8. Tiksliai aprašoma statistikos darbo (tyrimo) aprėptis, t. y. nusakoma tiriamoji visuma (populiacija) ir kas yra šios visumos (populiacijos) elementas (pvz., įmonė, vietos vienetas, tam tikru adresu gyvenanti žmonių grupė, namų ūkis ir pan.). Nurodomos tiriamosios visumos (populiacijos) elementų aprėpties geografinės, demografinės ar kitos ribos (pvz., ar reprezentuojama visa šalies ekonominė teritorija, ar tik apskritys; ar reprezentuojami visi šalies gyventojai, ar tik miestų ir miesto tipo gyvenviečių ir pan.). Apibrėžiami pagrindiniai vertinami parametrai (tiriamų objektų charakteristikos) (pvz., „vidutinis dirbančių asmenų skaičius“, „pardavimo pajamos (apyvarta) (suma)“, „užimtųjų ir bedarbių skaičius“ ir pan.) ir jiems keliami reikalavimai.

## **VII. SKYRIUS**

### **TAIKOMI METODAI**

9. Aprašomi statistikos darbe (tyrime) taikomi metodai (taikomi vidurkio, grupavimo ar apibendrinimo metodai, ar taikomi imčių metodai – renkama tikslinė, nupjautinė, tikimybinė imtis ir kt.), pagrindžiamas jų pasirinkimas. Nurodoma, kaip ištisiniam statistiniam tyrimui sudaromas tiriamosios visumos (populiacijos) elementų sąrašas. Nurodoma, kaip ir kokiais kriterijais remiantis (pvz., atsižvelgiant į tiriamosios visumos (populiacijos) elementų geografinę padėtį) išrenkama tikslinė imtis, įvardijami ėmimo sąrašui formuoti naudojami elementų požymiai, iš jų išrenkamų elementų skaičius ir išrinkimo būdai. Aprašoma, kaip išrenkama nupjautinė imtis, kokie kintamieji (individualūs, agreguoti rodikliai), elementų grupavimo būdai, informacijos šaltiniai ir kriterijai naudojami šiai imčiai išrinkti. Nurodoma, kaip išrenkama tikimybinė imtis (paprastoji atsitiktinė, sluoksninė, lizdinė ir kt.). Aprašoma, kaip ir koku pagrindu (pvz., Gyventojų ar Statistinio ūkio subjektų registrų, kitų duomenų bazių) sudaromas ėmimo sąrašas ir kokia yra jo atitiktis tiriamajai visumai (populiacijai). Aprašomas ir pagrindžiamas imties planas. Išsamiai nusakoma imties išrinkimo schema.

Aprašomi įverčių skaičiavimo metodai bei kaip naudojama papildoma informacija. Aprašomi statistikos darbe (tyrime) taikomi kiti specifiniai metodai (pvz., balansinis metodas, matematinio modeliavimo metodai ir kt.).

## **VIII. SKYRIUS**

### **STATISTINIŲ DUOMENŲ ŠALTINIAI, DUOMENŲ SURINKIMAS IR APDOROJIMAS**

10. Nurodomi ir aprašomi pagrindiniai ir papildomi statistinių duomenų šaltiniai. Įvardijamos pirminiams statistiniams duomenims surinkti naudojami statistiniai formuliarai ir būdai (tiesiogine apklausa, paštu, telefonu, tiesiogiai internetu). Aprašomos statistinių duomenų įvedimo, kodavimo procedūros, automatizuotas (aprašytas programavimo darbo techninėse užduotyse) statistinių duomenų tikrinimo ir duomenų tinkamumo patvirtinimo **įrašo lygyje** etapas: trumpai paaiškinama, kaip tikrinamas pradinių statistinių duomenų teisingumas, nurodomos taikomos taisyklės (pvz., statistinių duomenų kontrolė atliekama juos įvedant, tikrinant loginius bei

aritmetinius ryšius tarp tyrimo kintamųjų). Įvardijama, kaip gaunami neatsiskaičiusių respondentų statistiniai duomenys: pakartotinai klausiant respondentų, naudojant tą patį arba kitą apklausos būdą (pvz., paštu atliekamoje apklausoje neatsakiusiems respondentams skambinama telefonu), siunčiant priminimus ir įspėjimus.

## **IX. SKYRIUS STATISTINIŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS**

11. Nurodomos priemonės, taikomos statistinių duomenų ir statistinės informacijos kokybės atitikti keliamiems reikalavimams užtikrinti, išsamiai aprašoma, kaip atliekamas statistinių duomenų tikrinimas ir tinkamumo patvirtinimas statistinių duomenų **masyvų lygmeniu**, redagavimas ir trūkstumų reikšmių įrašymas:

11.1. Paaiškinama, kaip ieškoma išskirčių, turinčių įtakos galutiniams rezultatams, (pvz., lyginimas su papildoma informacija, grafiniai metodai, išskirčių paieška, taikant matematinius metodus (kvantilių, regresijos, pasirinktinio redagavimo Hidiroglue-Bertholeto ir kt.)), analizuojami gauti rezultatai;

11.2. Išvardijami trūkstumų reikšmių įrašymo ar klaidingų reikšmių ištaisymo būdai – taikant loginius ar statistinius metodus (pvz., remiantis loginėmis taisyklėmis, išlaikančiomis loginius ar matematinius ryšius tarp kintamųjų, taikant kurį nors donorų, modelių ar daugiareikšmio įrašymo metodą). Jei statistikos darbas (tyrimas) atliekamas taikant imčių metodus, nurodoma, kaip vertinant parametrus kompensuojamas dėl neatsakymų į apklausą atsirandantis statistinių duomenų trūkumas. Nurodomas šiam tikslui naudojamas statistinių duomenų grupavimas, pateikiamos įvertinių formulės ir paaiškinami žymenys;

11.3. Paaiškinama, kaip atliekama agreguotų statistinių duomenų analizė (pvz., lyginama su kitų tyrimų rodikliais);

11.4. Nurodoma, kokie statistinės informacijos kokybės rodikliai yra skelbiami metainformacijos aprašuose (konkrečių kokybės rodiklių reikšmių nereikia nurodyti, pakanka paminėti metainformacijos aprašą) (pvz., „Paskelbus statistinę informaciją Oficialiosios statistikos portale, atnaujinami metainformacijos aprašai, kuriuose pateikiama informacija apie statistinių rodiklių kokybę pagal šias charakteristikas: reikalingumą, tikslumą ir patikimumą, savalaikiškumą ir punktualumą, palyginamumą ir suderinamumą.“).

## **X. SKYRIUS STATISTINIŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS KONFIDENCIALUMO UŽTIKRINIMAS IR ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS STATISTIKOS TIKSLAIS**

12. Nurodomi ES, nacionaliniai teisės aktai ar kiti dokumentai, susiję su statistinių duomenų ir statistinės informacijos konfidencialumu. Aprašomos statistikos darbe (tyrime) taikomos statistinio atskleidžiamumo kontrolės taisyklės. Aprašant taisykles nereikia nurodyti konkrečių parametrų reikšmių. Pavyzdžiui, jei naudojama dominavimo taisyklė, tai nereikia nurodyti parametrų  $n$  ir  $k$  reikšmių.

13. Jeigu statistikos darbe (tyrime) yra naudojami asmens duomenys, būtina pateikti teisės aktais nustatytą asmens duomenų apsaugos tvarkymo statistikos tikslais tvarką.

## **XI. SKYRIUS STATISTINIŲ RODIKLIŲ (IVERČIŲ) IR JŲ PAKLAIDŲ SKAIČIAVIMO FORMULĖS IR KITI TEORINIAI PAAIŠKINIMAI**

14. Paaškinama, kaip iš imties statistinių duomenų įvertinamos visos tiriamosios visumos (populiacijos) parametru reikšmės. Pateikiamos ir aprašomos parametru įverčių ir jų paklaidų skaičiavimo formulės. Paaškinami žymenys, nurodomos formulės, kurias naudojant būtų galima pakartoti įverčių ir paklaidų (dispersijų, pasikliautinųjų intervalų ar variacijos koeficientų įverčių) skaičiavimą. Pagrindžiamas įvertinių pasirinkimas. Nurodomos įverčių, kurie skaičiuojami taikant imčių metodus, variacijos koeficiento reikšmės, kurių neviršijantys įverčiai skelbiami. Formulės pateikiamos naudojant *MS Word* funkciją *Equation* bei remiantis matematikos leidiniuose priimtomis formulių rašymo taisyklėmis. Jeigu paklaidos nėra skaičiuojamos (pvz., iš administracinių šaltinių gaunami visos tiriamosios visumos (populiacijos) duomenys), atitinkamai pakoreguoti skyriaus pavadinimą (pvz., „**STATISTINIŲ RODIKLIŲ SKAIČIAVIMO FORMULĖS IR KITI TEORINIAI PAAIŠKINIMAI**“).

## **XII. SKYRIUS NAUDOJAMOS KOMPIUTERIŲ PROGRAMOS**

15. Nurodomos naudojamos kompiuterių programos (pvz., specialios algoritmine kalba parašytos programos, skaičiuoklė *MS Excel*, statistinių programų paketai *SAS*, *SPSS*, *R*, *SAS* makroprograma *CLAN* ir kt.).

## **XIII. SKYRIUS KITI SPECIFINIAI ASPEKTAI**

16. Aprašomi tik konkrečiam statistiniam tyrimui būdingi aspektai, statistinės informacijos revizavimo tvarka, jei atliekama revizija.

## **XIV. SKYRIUS STATISTINĖS INFORMACIJOS SKLAIDA**

17. Nurodomi nustatyti parengtos statistinės informacijos skelbimo terminai, pateikimo vartotojams pagrindiniai pjūviai ir būdai (pvz., „Statistinė informacija skelbiama pagal statistinės informacijos skelbimo kalendorių“).

## **XV. SKYRIUS NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS**

18. Abėcėlės tvarka pateikiamas metodikai rengti naudotos literatūros bibliografinis aprašas. Jeigu pateikiami ir teisės aktai, skyrių pavadinti „**NAUDOTOS LITERATŪROS IR TEISĖS AKTŲ SĄRAŠAS**“, tačiau kartoti teisės aktų, nurodytų reglamentuojančių statistinį tyrimą teisės aktų sąrašė, nereikia. Bibliografinis aprašas turi būti sudarytas tvarkingai, laikantis bendrų tokio aprašo sudarymo rekomendacijų.

## **XVI. SKYRIUS PRIEDAI**

19. Išvardijami prie metodikos pridedami nedidelės apimties dokumentai – klasifikatoriai (kurie nėra skelbti), skaičiavimo, statistinių rodiklių panaudojimo pavyzdžiai ir kt. (statistinių formulių pridėti nereikia).

## **XVII. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

20. Parašoma, kad, pasikeitus metodikoje nurodytiems teisės aktams, taikomos galiojančios šių teisės aktų redakcijų nuostatos.

---